

770 mld zł plus - Polska ma szansę sięgnąć po więcej miliardów z UE

Informacja prasowa, 20 maja 2021 r.

Oprócz przeznaczonych dla naszego kraju 770 mld zł z funduszy europejskich, polskie firmy, samorzady i instytucje rządowe będą mogły skorzystać ze wsparcia zwrotnego w ramach nowego unijnego instrumentu - Programu InvestEU. Komisja Europejska prognozuje, że dzięki niemu uda się wesprzeć inwestycje w całej UE o wartości około 400 mld euro.

Finansowy filar Programu - Fundusz InvestEU to instrument, z którego finansowane będą m.in. pożyczki, gwarancje czy wykup długoterminowych obligacji. Wszystko po to, by pobudzić inwestycje w całej Unii Europejskiej. Skorzystają z niego między innymi samorzady, małe i średnie firmy, spółki skarbu państwa czy sektor rządowy.

Fundusz bazuje na gwarancjach finansowych. Komisja Europejska (KE), Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i partnerzy krajowi (w Polsce będzie to Bank Gospodarstwa Krajowego) zabezpieczyli w swoich budżetach pieniądze, które pozwolą wygenerować gwarancje o wartości 32,5 miliarda euro. Te gwarancje umożliwią EBI i partnerom krajowym udzielanie np. pożyczek na preferencyjnych warunkach czy finansowanie bardziej ryzykownych inwestycji. Będzie to finansowanie zwrotne.

Szacunki unijne wskazują, że 1 euro gwarancji wygeneruje 12 euro na inwestycje, co oznacza, że wartość przedsięwzięć wspartych dzięki gwarancjom wyniesie około 400 miliardów euro.

Podstawą działania Funduszu InvestEU jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 24 marca 2021 roku.

Inwestycje, które będą mogły ubiegać się o wsparcie z Funduszu InvestEU muszą wpisywać się w co najmniej 1 z 4 obszarów:

- zrównoważona infrastruktura (między innymi transport, energetyka, łączność cyfrowa, odpady),
- badania naukowe, innowacje i cyfryzacja (między innymi transfer wyników badań naukowych, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, wspieranie rozwoju działalności innowacyjnych przedsiębiorstw),
- małe i średnie przedsiębiorstwa (między innymi preferencyjne finansowanie zwrotne dla MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji na inwestycje),

- inwestycje społeczne i umiejętności (między innymi kształcenie, szkolenia, infrastruktura społeczna, innowacje społeczne, opieka zdrowotna i opieka długoterminowa).

Z funduszu możliwe będzie też wspieranie na przykład termomodernizacji budynków oraz budowa przystępnych cenowo mieszkań socjalnych.

Rozporządzenie przewiduje też kilka wyjątków. Z Funduszu nie będzie można finansować między innymi:

- składowisk odpadów (chyba że nie ma alternatywy albo składowanie odpadów służy recydingowi),
- górnictwa i przetwarzania stałych paliw kopalnych (chyba że zapobiegnie to zanieczyszczeniom i ogranicza emisję gazów cieplarnianych),
- spalarni odpadów (poza spalarniami odpadów niebezpiecznych i inwestycjami zwiększającymi efektywność energetyczną).

Ze wsparcia Funduszu InvestEU będą mogły korzystać podmioty ze wszystkich państw europejskich. 75% kwoty gwarancji w ramach Funduszu będzie dystrybuowane przez Grupę Europejskiego Banku Inwestycyjnego (Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Fundusz Inwestycyjny). Do niego będą zgłaszać się między innymi samorzady, spółki skarbu państwa czy sektor rządowy. Bank oceni ich inwestycje i zdecyduje o ewentualnym wsparciu.

Pozostałe 25% kwoty gwarancji z Funduszu InvestEU będzie dzielone przez partnerów z poszczególnych państw. W Polsce takim partnerem ma zamiar zostać Bank Gospodarstwa Krajowego. BGK negocjuje obecnie z Komisją Europejską kwotę gwarancji, którą będzie mógł dysponować oraz warunki, na jakich będzie wspierał inwestycje.

KIEDY RUSZĄ PIENIĄDZE

Aktualnie na forum unijnym trwają prace nad szczegółami dotyczącymi parametrów wsparcia z funduszu. Polskie instytucje zaangażowane w jego wdrażanie (Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Bank Gospodarstwa Krajowego, Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej) również przygotowują się do nowego rozdania. Przewidywany termin uruchomienia tych pieniędzy to druga połowa 2021 roku.

POLSKIE DOŚWIADCZENIA

Fundusz InvestEU jest następcą Planu Inwestycyjnego dla Europy (popularnie nazywanego Planem Junckera). Polska będzie korzystać z doświadczenia zebranego podczas wdrażania tego planu. Ten instrument funkcjonował w latach 2015-2020, a Polska osiągnęła na tle innych krajów UE bardzo dobry wynik w jego wykorzystaniu. Wartość polskich inwestycji, które otrzymały finansowanie z tego źródła, to 80 miliardów złotych, a kwota wsparcia to około 20 miliardów złotych. Polska zajmuje 6 miejsce uwzględniając operacje wielokrajowe, a na poziomie krajowym Polska ma 5 miejsce.

Przedsięwzięcia sfinansowane w Polsce ze środków Planu Inwestycyjnego dla Europy to na przykład inwestycje Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu (centrum symulacji medycznych, rozbudowa szpitali uniwersyteckich, budowa nowego gmachu Wydziału Farmaceutycznego), projekt Tauronu Polskiej Energii zakładający rozwój sieci przesyłowych, budowa 1300 przystępnych cenowo mieszkań na wynajem w Poznaniu czy wsparcie inwestycyjne dla prawie 50 tysięcy małych i średnich firm.

OKIEM DECYDENTÓW

„Program InvestEU umożliwia pozyskanie wsparcia na inwestycje o podwyższonym profilu ryzyka, które nie mogłyby liczyć na finansowanie zwrotne od instytucji finansowych. Ponadto wsparcie z Funduszu InvestEU ma mobilizować prywatne i publiczne środki na inwestycje o strategicznym znaczeniu dla gospodarki UE. InvestEU będzie uzupełnieniem naszych pieniędzy budżetowych oraz funduszy unijnych z polityki spójności i w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, podobnie jak w przypadku Planu Inwestycyjnego dla Europy, pomoże podmiotom z Polski sięgnąć po te pieniądze” - ocenia minister finansów, funduszy i polityki regionalnej **Tadeusz Kościński**.

Zdaniem wiceprzewodniczącego wykonawczego Komisji Europejskiej **Valdisa Dombrovskisa**, który odpowiada za obszar „Gospodarka służąca ludziom”: „Program InvestEU będzie kluczowym elementem europejskiej reakcji na pandemię i pomoże Polsce wyjść z głębokiego kryzysu gospodarczego i społecznego. Dzięki gwarancjom UE eliminującym ryzyko projektów i udziałowi środków prywatnych, wzmocni innowacyjność i tworzenie nowych miejsc pracy zgodnie z priorytetowym celem UE, jakim jest wygenerowanie wzrostu gospodarczego w perspektywie krótko- i średnioterminowej”. W ocenie wiceprzewodniczącego KE „Program InvestEU skonstruowany jest tak, by zapewnić długoterminowe finansowanie, które pozwoli na zwiększenie skali inwestycji w Polsce. Pomoże zwiększyć konkurencyjność i wydajność, a jednocześnie poprawi

spójność i inkluzyjność w całej Europie. Nie ma odbudowy bez inwestycji. A chodzi tutaj o inwestycje w przyszłość”.

„Program InvestEU zbudowany jest na sukcesie Planu Inwestycyjnego dla Europy, który w latach 2015-2020 zmobilizował ponad 546mld euro inwestycji w Europie. Nowy program ma na celu umocnienie fundamentów gospodarczych Krajów Członkowskich, wspierając ich konkurencyjność, innowacyjność i wszechstronność. Beneficjentami funduszu InvestEU mogą być podmioty zarówno publiczne, jak i prywatne, dla których tradycyjne formy finansowania często są zbyt kosztowne. Gwarancja z budżetu UE, w wysokości 26,2 mld euro, ma na celu odblokowanie tego finansowania. Grupa EBI aktywnie pomaga w implementacji programu w każdym z Krajów Członkowskich, w tym w Polsce” - zaznacza prof. **Teresa Czerwińska**, wiceprezes Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

„Bank Gospodarstwa Krajowego jako pierwsza instytucja w Europie uzyskał akredytację Komisji Europejskiej tzw. pillar assesment, która jest niezbędną by stać się parterem wdrażającym InvestEU. Liczymy na możliwość szybkiego rozpoczęcia wdrażania tego programu, by wsparcie mogło jeszcze w tym roku trafić do pierwszych polskich przedsiębiorców. Jest to szczególnie istotne w czasie wychodzenia z kryzysu wywołanego przez COVID-19” - podkreśla prezes Banku Gospodarstwa **Krajowego Beata Daszyńska-Muzyczka**.

Arkadiusz Lewicki, dyrektor Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej dodaje, że polskie instytucje finansowe w specjalnym badaniu jakie przeprowadził KPK bardzo pozytywnie odniosły się do nowego programu i zadeklarowały aplikowanie zaraz po uruchomieniu naborów na pośredników finansowych. W efekcie wkrótce na atrakcyjne wsparcie z Programu InvestEU będą mogli liczyć MŚP i mid-capy (spółki o średniej kapitalizacji).